

Asia: VM019:00/2021, VN/2033/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022

Lausunnonantaja

Lausunnonantaja on:

Kunta

Huomiot valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

a) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Valtiovarainministeriö pyytää 1.6.2021 mennessä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta.

Lausuntopyynnössä on esitelty kaksi mallia väliaikaisen toimielimen toiminnan rahoitukseksi. Valmistelutyöryhmä suosittelee mallia 1. Malleissa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen saanto olisi erilainen.

Vuosi 2021

Malli 1. (työryhmän esitys)

- 20% perusosaan, 40% asukasperusteisesti, 40% järjestämisvastuun mukaan
- Länsi – Uudenmaan hyvinvointialueen osuus olisi 1 052 942 euroa

Malli 2. (vaihtoehtoinen laskelma)

- 1/3 perusosaan, 1/3 asukasperusteisesti ja 1/3 järjestämisvastuun mukaan

- Länsi – Uudenmaan hyvinvointialueen osuus olisi 995 690 euroa

Vuosi 2022

Malli 1. (työryhmän esitys)

- 20% perusosaan, 40% asukasperusteisesti, 40% järjestämisvastuun mukaan

- Länsi – Uudenmaan hyvinvointialueen osuus olisi 3 321 524 euroa

Malli 2. (vaihtoehtoinen laskelma)

- 50% asukasperusteisesti, 50% järjestämisvastuun mukaan

- Länsi – Uudenmaan hyvinvointialueen osuus olisi 3 592 428 euroa

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annettussa laissa (jatkossa voimaantulolaki) säädetään hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin hyvinvointialueille ja HUS-yhtymän valmistelusta aiheutuvien kustannusten rahoittamiseksi osoitetun valtionavustuksen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä.

Hyvinvointialueesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisinä perustetaan 1 päivänä heinäkuuta 2021. Tämän ajankohdan ja vuoden 2022 alun välisenä aikana hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi aloitusvaiheessa voimaantulolain 8 §:ssä tarkoitettu väliaikainen valmistelutoimielin ja 1 päivästä maaliskuuta 2022 lukien vaaleilla valittu aluevaltuusto.

Voimaantulolain 15 §:ssä säädetään hyvinvointialueelle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustuu valtion varoista maksettavaan valtionavustukseen. Vuoden 2021 yleisavustus on tarkoitus maksaa hyvinvointialueille voimaantulolain tultua voimaan valtiovarainministeriön päätöksen perusteella. Avustus myönnettäisiin valtion talousarvioon varatun

määrärahan puitteissa valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n 2 momentin mukaisena yleisavustuksena 1 päivänä heinäkuuta 2021 lukien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän valmistelusta aiheutuneiden kustannusten kompensoimiseksi.

Kirkkonummen kunnan lausunto

Päätän antaa seuraavan lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022:

Huomiot valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteiden osalta:

Länsi-Uudenmaan osalta rahoitus on riittämätön. On haastavaa käynnistää hyvinvointialue täysin uutena hallinnollisena rakenteena. Pitkällä aikavälillä tämä tarjoaa mahdollisuuden tehokkaisiin ratkaisuihin, mutta muutosvaiheessa se lisää työmäärää ja kustannuksia. Tämä poikkeaa monen muun hyvinvointialueen tilanteesta, jossa alueellisia rakenteita on aiempien ratkaisujen vuoksi jo olemassa. Lisäksi muualla kuin Uudellamaalla hyvinvointialueet voivat rakentua

sairaanhoitopiiriin jo olemassa oleviin hallintoratkaisuihin. Uudenmaan erillISRatkaisusta johtuen hyvinvointialueiden organisaatiot rakennetaan kokonaan alusta, mikä lisää merkittävästi valmistelukustannuksia.

Määräytymisperusteissa tulisi huomioida erityisesti muutoksen kohde, eli asukkaiden määrä ja järjestämisvastuullisten määrän muutos. Tämän takia vuoden 2021 osalta tulee myöntämisperusteet olla mallin A – mukaiset ja vuoden 2022 osalta myöntämisperusteet tulee olla mallin B – mukaiset.

Tuki- ja hallintopalvelurakenteiden skaalaaminen tehdään suhteessa hyvinvointialueen asukasmäärään. Nyt valittu kriteeristö ei huomioi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen väestömäärää. Pidämme välttämättömänä, että hyvinvointialueen lakisääteisten tehtävien siirtoon ohjataan myös muuta valtion talousarvion mukaista rahoitusta, kuten muistioluonnoksessa todetaan.

Hallinnollisten ratkaisujen lisäksi sote-palvelujen tietojärjestelmien yhteen toimivuuden varmistaminen ja järjestelmäkannan yhdistäminen tulee olemaan merkittävä kustannuserä. ICT-järjestelmien hankkimiseksi tulee myöntää oma lisärahoitus. Kirkkonummi on ottamassa vuoden 2022 aikana käyttöön Apotti-ohjelmiston, jonka käyttökustannukset sekä käyttöönottoon liittyvät poistot kasvattavat pysyvästi Sote-kustannuksia sekä peruskunnan kustannuksia merkittävästi siirtymävaiheessa.

b) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

-

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuiSTioon

Muut huomiot

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuiSTioon:

On välttämätöntä, että hyvinvointialueille myönnetään rahoitusta valmistelutyöhön. Vuoden 2022 avustus on tärkeä ja rahoituksen tulee olla riittävän suuri.

On hyvä, että rahoitusta ei tarvitse hakea erikseen. Hallinto tulee pitää mahdollisimman keveänä.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen toiminnan rahoitus on turvattava erillisellä rahoituksella, eikä voida ajatella, että tarkoitukseen käytettäisiin kunnille myönnettyä valtioneuvoston asetuksen 7/2020 mukaista sote-rakennemuutoksen valmistelun rahoitusta. Asetuksen muistion mukaisesti em. rahoituksessa kyse ei ole tulevan sote-uudistuksen toimeenpanosta, vaan voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuvasta vapaaehtoisesta alueellisesta yhteistyön ja yhteisen valmistelun tukemisesta. Nyt kunnat rahoittavat rakennemuutoshanketta 20 %:lla.

Toimivalta: Kuntalaki 41 § 3 momentti

Muutoksenhakukiello, kuntalaki 136 §

Lausunnonantaja:

Kirkkonummen kunnanjohtajan antama Kirkkonummen kunnan lausunto. Tiedoksi: PTL 20.05.2021 § 82 ja KH 24.05.2021 § 236

Kupiainen Kati
Kirkkonummen kunta